

34/5

LA CAMPANA DE GRACIA

Any LXIV - Batallada 5551

Preu: 20 cèntims

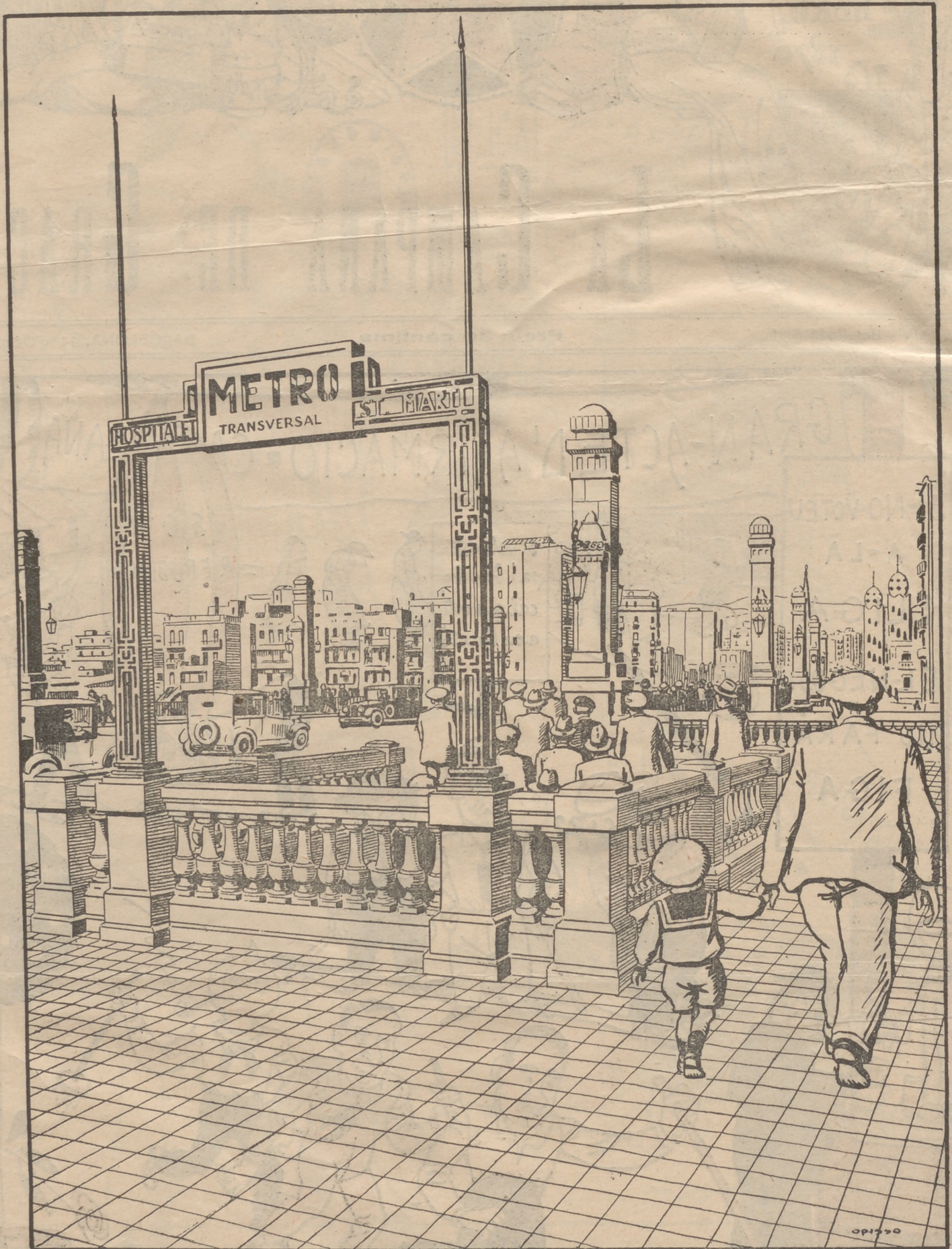
BARCELONA, 14 d'Octubre 1935

Les coses que ha de fer una empresa per tal d'atraure el públic.

F. C. Metropolità de Barcelona, S. A.

(TRANSVERSAL)

METRO TRANSVERSAL — El medi de transport urbà més rapid i econòmic
De **PLAÇA ESPANYA** a la **MONUMENTAL**, 20 cèntims
De **BORDETA (Hospitalet)** a **MARINA (Sant Martí)** quinze minuts

COMODITAT I HIGIENE.—Aquesta Empresa desinfecta periòdicament per mitjà de brigades especialitzades, el seu túnel, estacions i cotxes, mantenint d'aquesta forma en perfectes condicions d'higiene totes les seves instal·lacions.

LA CAMPANA DE GRACIA

SETMANARI DELS ESQUERRISTES CATALANS

Redacció i Administració: Ronda Universitat, 25, enll. Telèfon 22122

MÍTING a Hostafrancs. El poble, l'autèntic poble, el que treballa i lluita, tributa a Macià una ovació clamorosa. Homes i dones, plens de fervor, es disputaren l'honor d'estrènyer-li la mà. Les seves paraules, sinceres, cordials, arribaven a tots els cors...

Aplec de Terramar, Foment del Treball Nacional i Institut de Sant Isidre. Gent de cabals. «Fuerzas vivas» amb les seves famílies. Autos i més autos. Discursos freds. Sortija i moixiganga. El poble no es va veure enlloc. I és que el poble, senyor Cambó, sap distingir i no oblida.

Dues afirmacions aprovades en el Congrés d'Esquerra...

"Afirmar el sentit catalanista i esquerrà del partit.

Afirmar la seva confiança en els principis republicans, democràtics i conjurar-se a fer-los prevaler al servei de Catalunya i de la República".

Heus ací el bell programa. Compare'l, poble, amb l'ideari—si pot dir-se'n ideari!—de la Lliga: ordre, església, anar fent i res de reformes socials!

"Si caigués la República espanyola, s'alçaria la República catalana"—va dir Lluís Companys en el Congrés d'Esquerra Republicana—. «L'alegria dels primers moments ens féu oblidar les vides enemigues que teníem a les nostres mans...» —afegí el benemèrit lluitador.

¿No et sembla, lector amic, que en aquestes dues frases s'enclou tota una orientació ben definida? A voltes, no calen discursos ampuloses per a assenyalar directrius...

Ventura Gassol, el polític fogós i a l'ensems ingenu, va definir la disciplina en el si dels partits d'Esquerra. Va definir-la amb mots meravellosos, posant a la picota als que, maneats de sentit democràtic, volen volar sols, sense parar esment en les conseqüències. Va dir veritats definitives, que en algunes orelles deurién sonar a càntics funerals.

Després d'oír Ventura Gassol, les dissidències queden reduïdes a les seves justes proporcions. Ambicions, amor propi, despit... Davant del deure sagrat dels catalans, aquests minúsculs entrebancs no tenen cap eficàcia pertorbadora.

En el Parlament de Catalunya, hom ha observat un curiós fenomen. La minoria—nova de trinca—anomenada Nacionalista d'Esquerra, coincideix en arguments i en procediments amb la de Lliga Catalana. Escoltar un discurs de Lluhí contra l'Esquerra equival a escoltar un parlament de Ventosa i Calvell. Els mateixos atacs, les mateixes consideracions... I els del grup dissident no se n'amaguen gens d'aquesta coincidència I el senyor Duran s'engreixa repetint a cada pas: «Com diu molt bé el meu amic senyor Xirau...»

Hi han coincidències que no honoren gens ni mica, políticament parlant. I aquesta és una d'aquestes.

S'apropen les eleccions. Ajornades les municipals, el poble serà cridat, primer, per a nomenar els diputats que representaran a Catalunya en les Corts de la República. Cal preparar-se per tal de contrarrestar les males arts de les dretes. Vetllar per la llibertat del sufragi...

Després del míting

Interessants declaracions del senyor Lluhí

Quan hom no té valor d'exposar-se a un sufoco, el telèfon és una gran cosa... Es per això que, freturosos d'escoltar l'autoritzada veu del senyor Lluhí — no són romansos, no; del senyor Lluhí! — ens vàrem valer del

telèfon. Així, si ens vàiem la cosa mal paràda, amb penjar l'aparell quedava la situació resolta.

—Ja vaig anar al míting, ja, senyor Lluhí — vaig començar dient-li— ...Ja podeu sentir-se satisfets per ésser el

debut. Deixant de banda els tafaners, els delegats d'Esquerra, els d'Estat Català i els que hi anaven a passar l'estona, ben bé eren un centenar.

—Home!

—Em va agradar en Comes, senyor Lluhí. Poques paraules i que xerri un altre. Si tots ho haguessin fet com ell, a les dotze al carrer.

—Sí és allò...

—En Quero és noi de casa bona, oi? Tot finet... Al damunt de la calaixera faria patxoca...

—Veureu...

—I en Vilalta! Quin geni per ésser tan jove! Jo no sé perquè el públic va ficar-s'hi. Tan de goig que feia! Només li mancava demanar la supressió de l'«ominoso impuesto de consumos», i dir mal dels capellans. Va haver-hi bolets. Però, vaja! Que al Bosc s'hi cullin bolets no té pas res d'estrany... Ara, que no ho trobo bé això que li diu en Brunet d'«il.lustre insignificància!»

—Es que...

—D'en Casanelles no en parlem, oi? Una pregunta: ¿què hi porta a la butxaca del pantaló? Els quartos? Ho dic perquè com que no se'n treu mai la mà!

—Escolteu...

—I en Terradelles! Quina oratòria, vatúia l'aigua-cuit! Semblava que fes l'article. Veieu? En Xirau ja em va agradar més... Va dir que del grup vostre en pot sortir l'instrument de govern que Catalunya necessita. Uva! Això és assenyalar orientacions, i el demés, dallonses. També em va agradar definint el programa: nacionalisme pur, esquerrisme, justícia social i laïcisme. ¿Per què va tornar-se vermell en Comes en sentir això del «laïcisme»?

—Em sembla que...

—El vostre parlament, amic Lluhí, us el portàveu après de memòria, oi? Allò de no voler renunciar a les actes que us va donar l'Esquerra em va engrescar. Això són conviccions... Sí, sí. Teniu raó. Que els crits del carrer, els visques a Macià i l'Esquerra, eren de gent pagada? I molt ben pagada! Algú n'ha tret el suficient per pagar el lloguer del pis...

—Tanmateix...

—Ara us escolto. El debut, com a debut, és allò, sabeu? Però, què carai! Després d'un dia en ve un altre. Com? Què dieu?...

—Bo. Ara m'ha penjat l'aparell. Té cada prònto aquest xicot!

TANET

—Has vist l'Hurtado? Ha estat a punt de formar govern.

—Vols dir?

—Sí. Si així com el President de la República no li ha dit res, li arriba a oferir, ja ho era!

Els senyors Selves i España es mereixen un clogi...

No som gaire amics de prodigar elogis, i menys d'adreçar-los a les autoritats. El fer-ho bé, pels que governen, és un deure, el compliment del qual no deu ésser lloat. Per això som també enemics de parlar, en lletres de motllo, d'aquells «rasgos de honradez» que de tant en tant es registren, y que no són altra cosa que compliment d'un deure extricte. Però avui, trencant aquesta norma de conducta, volem parlar, en termes elogiosos, de la tasca assenyada i plena d'encert que està portant a cap el senyor Joan Selves, governador general de Catalunya.

Un conflicte greu, molt greu, planava sobre Barcelona i altres indrets de la nostra terra. Un conflicte que podia portar-nos a serioses perturbacions socials i que hauria estat aprofitat pels pescadors en mar revolta. Un conflicte que, desorganitzant la vida del poble i la producció en tots els seus aspectes, hauria pogut causar greus danys a Catalunya. Un conflicte per a fer perdre la serenitat a qualsevol governador...

El senyor Selves, equànim i serè, ametent, enèrgic, cercà la solució, palesant un sa optimisme i unes clots de governant. Sense parlar-ne, quietsament, es preparà per a la pitjor contingència, per al cas que el conflicte fos inevitable, i solament fins després de trobada la fórmula de concòrdia ningú no s'assabentà que tot estava previst, pràcticament previst, per tal d'anul·lar, en el que al ciutadà es refereix, els efectes de la vaga anunciada. I mentre adoptava aquestes mesures

de precaució, sense vantar-se'n indiscretament, cercava amb lloable tossuderia l'arranjament, mostrant-se enèrgic amb aquells elements que, defallint, donaven ja la ruptura com cosa definitiva.

Catalunya deu restar-li agraïda al senyor Selves. A ell, i a l'assessor jurídic del Govern general, senyor Josep M. España, que amb entusiasme ha secundat els seus esforços i en presidir les reunions mixtes ha palesat un tacte i un encert dignes de les majors lloances.

Trenquem, avui, el nostre propòsit de no adreçar lloances a les autoritats. I ho fem joiosos.

Lerroux i els lerrouxistes

Parlar avui de Lerroux i dels lerrouxistes, no remou les passions, com succeïa anys enrera. Avui, Don Alejandro i els seus incondicionals, han perdut aquell caire ferotge que feia tan bonic, i, en tornar-se governamentals, gent d'ordre, assenyats i garantia de la pau ciutadana han perdut allò tan pintoresc que tenien...

De Lerroux només n'hi ha un. De lerrouxistes n'hi ha de moltes menes. El Lerroux, únic i indivisible, no ha canviat, malgrat ho sembli. El que passa és que ha posat anys. En fer-se vell s'ha tornat persona reposada i en aquestes circumstàncies «l'alma no puja als llavis». Les dretes, que en venir la República, veieren en ell un fre als excessos esquerrans, es consideren fracassades. També s'ho consideren les extremes esquerres, que es creien que el Lerroux d'ara era el Lerroux d'abans. S'ho consideren els centristes, puix no és ell l'home que cer-

caven. I fins els seus conspicuos estan desenganyats, car no li veuen l'empena que des de l'oposició aparentava tenir... Són els anys, no ho dubtin. Els anys són conservadors...

De lerrouxistes n'hi ha de dues menes: d'abans i de després. Els d'abans, els clàssics, els de les empentes, els que recorden el «caudillo», el «ji-

pi) i el «velo de las novicias»; els que vénen essent socis del casinet fa anys i anys; els que vivien de la il·lusió del «pavo republicano», estan desenganyats. Es troben arreconats i passats de moda. I els altres, els nous — els «radicales bien», els del 14 d'abril, tampoc no estan contents, puix la seva conversió, per a la majoria, no s'ha traduït en efectes positius immediats. Són els que a Madrid en diuen «los que compraron marcos».

Ara el senyor Lerroux, malmès, sostraguejat, veu venir un nou desengany: el de què Martínez Barrios trenqui les amarres... Però, tant se val. Somriurà, parlarà de l'aniversari de la Premsa i farà declaracions cada dia als periodistes.

Els anys!

«Paguem ara els nostres mals dels dies de la proclamació de la República. Els pagesos veremem la mala llavor i nosaltres les vam guardar a casa.» — Ventura Gasol.

—Què ha passat?

—Una dona que s'ha mort de fam, senyora.

—I que en són d'exagerats aquests pobres!

Contes del senyor Rector

La Mònica vivia sola i era molt beata. No cal dir que era soltera, malgrat els seus trenta anys i no ésser menyspreable. Mes els homes sempre l'havien esverada, i mai, però mai, cap mascle no havia pogut contemplar ni un través de dit de les seves carns verges. Per això, quan el bo del doctor Sibecas li ordenà prendre una lavativa, enrogí com una cirera.

—I no podria prendre un altre remei? Una purga?

—No pot ésser. Necessita una ajuda i quan més aviat millor. Tinc por d'una infecció.

—I com vol que la prengui? Visc tan sola!

—Ja l'hi daré jo. No s'apuri.

—Vostè? I ara! Quina vergonya!

—El metge és com el confessor. No tingui cap reparo...

A la fi, la Mònica consentí.

—"Bueno". Si no hi ha més remei, que Déu em perdoni. Esperis una mica que ja torno.

Tornà al cap de llarga estona i jeient-se en el llit s'aixecà les faldilles, mostrant al doctor Sibecas sa part posterior. Més ben dit: no li mostrà res, perquè tot estava cobert per enter d'estampetes de sants enganxades amb goma.

—Bé! Mes... per on vol que li dongui l'ajuda si no veig cap "claro"? Tot són estampes...

—Aixequi una mica Sant Lluís, senyor doctor...

* * *

Un mariner va tenir un dia la pensada d'anar a confessar-se i va anar a trobar el rector del poble. Després que hagué fet balanç dels mil i "pico" de pecats comesos en els seus anys de navegació, va exclamar tot satisfet:

—En canvi, senyor rector, he comès una acció molt bona.

—Ah sí? Quina?

—He convertit un moro.

—Bé, molt bé! Això farà que et siguin perdonats molts dels pecats. Conta'm, conta'm com va ésser...

—Veurà. Un dia estava a coberta quan sento cridar: Un home a l'aigua! Pregunto i em diuen que el que havia fet el capbuçó era un metge moro que teníem a bord. Jo que sí que em tiro a l'aigua i l'agafo pel coll en el bell punt que anava a fer l'ànec. Li aguento el cap enfora i li dic:

—Tu creus en la Mare de Déu?

—No, respongué. Soc moro!

Jo, aleshores, li enfonso el cap, fent-li beure uns quants glops més d'aigua. En sentir-lo espaternegar, el torno a treure.

—Creus en la Mare de Déu?

—No... buff! no... buff! /a... t'he... buff! dit que... buff! soc moro! Repeteixo l'operació deixant-lo a dins un ratet. Quan el trec gairebé no pot dir fava.

—I ara, creus en la Mare de Déu?

—Sí... sí... buff! treu-me!

I vet-ho aquí

El senyor rector volgué saber com havia acabat la cosa.

—Bé! I després fou bon cristià? Perquè la conversió fou un xic forçada...

—Ca! Un cop s'hagué convertit el vaig deixar anar. Com que ja era cristià, sap? se'n va anar de dret al Paradís! Veritat que és una bona obra portar una ànima al Cel?

Caldrà tenir-ho en compte

Les activitats antirrepublicanes de la Sra. Bonnemaïson

La senyora Bonnemaïson, vídua de Verdaguer i Callís — els peus del qual besem — se'ns ha destapat com una propagandista formidable. Es veu que aquest entusiasme per la causa de la Lliga li ha brollat de cop i volta, adquirint proporcions força alarmants.

Mentre a Espanya hi hagué monarquia, la senyora Bonnemaïson va restar quieta, atrafegada en la direcció de l'Institut de Cultura per a la Dona,

i en l'organització de misses, novenes i romeries per a les alumnes d'aquell Centre d'ensenyança. No hi havia res a dir. Les noies catalanes rebien instrucció religiosa, amb la subvenció de tots els estaments oficials...

Va venir la dictadura, i una altra dama, la regidora Maria López de Sagredo, va fer la prometença, al general Barrera, d'ensorrar l'Institut, per separatista. No va lograr-ho. La senyora Bonnemaïson va saber bellugar-se, doblegant-se a tot, i fins les noies de l'Institut varen fer festa el dia de la Raça.

Però vingué la República. I, ah, filllets! La senyora Bonnemaïson sentí que, malgrat els anys, la sang li bu-

llia. I des de llavors, cada diumenge pren part en mítings lliguers, i parla, també lliguerament, contra l'Esquerra i els seus homes.

No cal dir que, ara, l'Institut de Cultura per a la Dona, respon als entusiasmes de la seva directora, i s'ha convertit en un lloc de protesta contra el règim i les seves lleis i de propaganda de la Lliga.

Caldrà tenir-ho present tot això...

Controvèrsia ful o una conversió fulminant

Un míting de controvèrsia — no es priven de res — organitzat per la colla de l'Hurtado. Un espectador s'aixeca i diu:

—Voldria que em diguéssiu com aranjariu el problema de l'atur forçós...

Aleshores el senyor Hurtado s'aixeca i fa un discurs que ja portava preparat. Acabat aquest, l'espectador s'aixeca altre cop.

—Els arguments del senyor Hurtado m'han convençut de tal manera, que jo, que era comunista, des d'ara deixo d'ésser-ho, i ingreso en el partit d'Acció Catalana...

Rialla general. L'espectador desapareix, corregut, i el senyor Hurtado enrogeix...

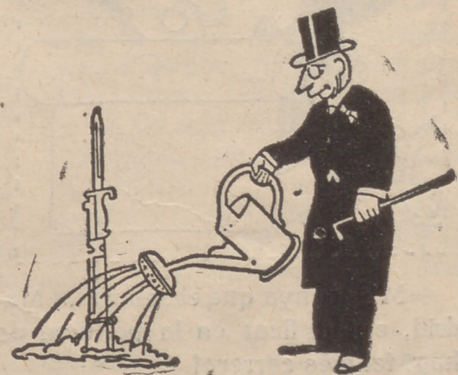
Tanmateix el llautó ha quedat un xic massa de manifest.

La sinceritat del futur Hitler espanyol

El noi Primo de Rivera, aspirant a dictador, ídol dels feixistes espanyols, ha publicat a «La Nación» —uix!— un article en el qual se li ha escapat la sinceritat. Suposem que a hores d'ara, ja en deu estar penedit.

El «pollo» José Antonio, diu així: «Lector: Si vive usted en un Estado liberal, procure ser millonario, y guapo, y listo, y fuerte. Entonces, sí, lanzados todos a la libre competencia, la vida es suya. Tendrá usted rotativos en que ejercitar la libertad de pensamiento, automóviles en que poner en práctica su libertad de locomoción...; cuanto usted quiera.»

No sabem quina gràcia li haurà fet a en March aquesta claríssima al·lusió. Ni a l'«Azorín».

Els fruits de les Conferències del Desarmament.

Animalades cavernícoles

L'escola laica i la mentalitat
dels de la crosta

Diu una revista carca que surt a Tarragona:

«L'Escola laica, és...

Davant la humanitat, una inhumanitat.

Davant l'educació, és la ineducació i antieducació.

Davant la ciència, la ignorància vestida de magisteri.

Davant la cultura i la civilització, el retrocés i la barbàrie.

Davant la independència, l'esclava de les sectes.

Davant la felicitat, l'art de fer infeliços.

Davant l'instint de conservació, és la provocació del suïcidi.

Davant la delinqüència, és la pobladora de presidis.

Davant la dignitat i autonomia pedagògica, la burocràcia o l'anarquia.

Davant la concòrdia i la pau, un dissolvent de l'harmonia entre pares, sacerdots i mestres.

Davant la suavitat de costums, un criador de feres.»

I en la revista «Camí», de la parròquia de la Concepció, es publica aquesta atrocitat adreçada als pares...

«¿Os daría lo mismo tener un hijo honrado que tenerlo criminal? Pues a esto conduce la enseñanza laica.»

Evidentment, la mentalitat dels cavernícoles és una cosa deplorable.

Cal moderar els nervis. Seixanta-tres anys porta de vida la República francesa. Cada quatre o cinc mesos se li presenten encara més aguditzades crisis com la que ha sofert la República espanyola aquests dies. I ningú no diu, allà, que perilli el règim.

—M'estranya que el seu noi a Madrid, estant ficat en la política, no hagi fet més carrerai!

—Es que no ha trobat encara el marc adequat, el pobret

NOTES DE SOCIETAT

—El senyor Dolcet, ahir, va arribar de Madrid.

—En l'express, ahir, a la nit, va sortir cap a Madrid el diputat i oculista doctor Dolcet.

—El diputat senyor Dolcet anà ahir al Putxet, per tal de visitar un client. Retornà al vespre.

—Ahir va estrenar uns elàstics blancs el diputat senyor Dolcet.

Les dèries del Sr. Hurtado

El senyor Amadeu Hurtado té una dèria. Més ben dit, en té dues. I si atinem un xic, podrem dir que en té tres. Són aquestes:

1.ª Considerar que tots els partits son vells i caducs, menys el seu.

2.ª Esser ministre..

3.ª Creure que en Martí Esteve és l'home que, després d'ell, val més de Catalunya.

Respecte a la primera dèria no tenim res a dir. Són opinions. I malament anem quan ens agata una mania!

La segona dèria ja és un xic més de «cuidado». El pitjor és que l'ha encomanada als seus, i cada vegada que hi ha crisi, tots pateixen. Aquesta vegada ho tenia, el bon senyor, tan gorja avall, que fins a «La Publicitat» varen publicar coses tan divertides com aquesta:

«Als passadissos del Parlament la solució Hurtado es donava per tan segura, que la notícia d'haver estat encomanat de formar govern el senyor Sánchez Román ha causat molta espanyesa!»

La tercera dèria és molt explicable. En Martí Esteve és un bon noi. I l'Hurtado n'està tip de savis...

Els amics del senyor Hurtado, en la darrera crisi, han passat moments d'inquietud. No cal desesperar. N'esperarem una altra. Quan un partit és jove rai!

La venjança d'Hitler

UN DIAGNOSTIC QUE SURT CAR

Entre les persones darrerament detingudes a Alemanya hi ha el doctor Willmann, professor de Psiquiatria a Heidelberg.

Quan la guerra, aquest home, en funcions de metge militar, tingué l'ocasió de diagnosticar un cert sergent, subjecte a trastorns nerviosos, com efecte d'histèria inguarible. No podia sospitar que signant aquest diagnòstic, signava la seva condemna. Aquell sergent no era altre que Hitler, futur dictador del Reich, que es veu que no és desmemoriat.

Un altre psiquiatra, el professor Bumke, director d'una clínica universitària de Munic, va dir, en conversa privada, que el diagnòstic del seu col·lega no tenia res d'exagerat. Aquesta imprudència li ha costat l'entrada en un camp de concentració.

A la Lliga

El negociat d'insídies
contra l'Esquerra

A la Lliga hi ha un quartet misteriós, al qual no hi entren més que els iniciats. És el que podríem dir-ne «negociat d'insídies contra l'Esquerra».

Assegut a una taula coberta amb baieta verda, un senyor escardalenc, amb tipus de seminarista, roman en l'actitud clàssica del pensador de Rodin.

No cal ésser mol eixerit per veure que barrina. De tant en tant, en el seu rostre afaitat, es dibuixa un somriure de triomf. Joiós, crida per telèfon a «La Veu».

—Que hi ha en Brunet?

Pausa.

—Sou vós? He trobat quelcom... No. És més original que el d'ahir. He pensat que podríem dir que l'Aiguader s'ha comprat un iot... Eh? Com murmurarà la gent! Eh? Que ho tindriem de rectificar? Però no si-gueu babaus! «La Veu» no rectifica mai res. I, després de tot, el que s'ho creu, s'ho creu i vet-ho aquí... No us fa peça? Bé! Rumiare una altra cosa...

El senyor escardalenc, malhumorat, torna a posar-se un dit al front. S'obre la porta i entra en Cambó.

—Com va això?—pregunta—. Estem molt ensopits. Cal trobar quelcom gros. Cal inventar... Fa dies que «La Veu» surt ensopida!

—Ja vaig empecar-me allò de l'Aiguader i en Macià!

—Ara no s'ho ha cregut ningú. Treballeu, treballeu, Feu com jo. Mireu: Avui he omplert deu mil sobres!

I el senyor Cambó surt, olímpicament. En Nadal li fa una reverència. El senyor escardalenc segueix barrinant...

El fenomen del dia.—L'únic home que encara no ha perdut la seva confiança en la Societat de les Nacions.

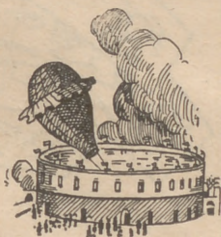
ARA FA 84 ANYS

La mort de l'aeronauta Arban, sacrificat a la irreflexió del poble

A començaments de segle, era encara molt popular a Barcelona la dita «Ha fet l'anada de missiu Arban», en referir-se a una persona que se n'anava i no tornava. L'origen d'aquesta dita del poble no és altra que una tragèdia ocorreguda a la nostra ciutat, ara ya fer 84 anys, o sigui el diumenge dia 7 d'octubre de 1849.

Fou, aquesta tragèdia, que va costar la vida a un home, la primera que en aeronàutica va registrar-se a Espanya. En un paper vell hi trobem la relació d'aquell fet, que oferim avui als nostres lectors com a curiositat, i ensem com a pietós record envers aquell atrevit aeronauta sacrificat als instints bàrbars del poble.

Era, com havem dit, el diumenge dia 7 d'octubre del 49. Des de feia dies, al «Brusi» s'hi venia anunciant que l'aeronauta Monsieur Arban s'aixecaria, en la Plaça de Braus de Barcelona «en un magnífic globo Montgolfier, lleno de gas, acompanyado de su esposa». L'espectació que

l'anunci d'aquesta ascensió va produir en el poble, fou gran, ja que l'aerostació, en aquells temps, era encara una ciència desconeguda, i aixecar-se pels aires, quelcom de temerari. Els preus de l'entrada, pels costums d'aquells temps, eren carots, posat que al sol valia dos rals i a l'ombra tres!

Malgrat això, la plaça va emplenar-se. Desvetllava, a més de l'ascensió de l'«arrojado aeronauta», la curiositat del públic, el veure com el globo s'inflava de gas, puix cal tenir en compte que aquest sistema a Barcelona es coneixia feia només set anys, ja que la il·luminació pública de la ciutat fou inaugurada el primer d'octubre de 1842.

La plaça, a l'hora anunciada, era plena del tot. Als voltants d'ella, escampada pels corrals que hi havia, s'hi trobava tota la població de Barcelona, freturosa de gaudir de franc de l'interessant espectacle.

Monsieur Arban, vestit de frac, vigilava en el «redondel» les operacions d'inflar l'aeròstat. Amb ell hi havia la seva muller, una senyora joveneta, més aviat baixa que alta, que portava un vestit de seda, negre, i un capell blanc ple de cintes.

A les quatre en punt va començar-se a inflar el globo, que era de molta cubada. Per tal de provar la direcció

del vent, varen ésser llançades a l'espai unes quantes bombetes de paper, les quals empengueren el camí del mar. Monsieur Arban, seriós, en constatar aquesta circumstància, va fer signes de contrarietat, però varen seguir les operacions d'inflament, que varen ésser acabades a les cinc. Aleshores, M. Arban i la seva muller, després de saludar el públic, que els ovacionava, saltaren a la panera de vímet que el globo duia penjada. El moment va ésser de gran emoció.

El globo tenia poca força, i això va constatar-ho tot seguit l'aeronauta, el qual deixà de carregar-hi els saquets de sorra que tenia preparats, per tal de servir-li de llast. Al crit d'«ara!» els que aguantaven l'aeròstat varen deixar les cordes, i l'aparell s'aixecà unes quantes canes. En aquell moment, M. Arban i la seva muller, tot saludant el públic, llançaren un eixam de papers de colors, amb l'acròstic següent:

«A cabalgar veloces en el viento,
Bella ciudad que sobre ti se extiende,
Ardor divino nuestro pecho enciende
Raudas alas prestando al pensamiento.
Celestial ilusión, mayor contento
Exalta nuestro ser, que pronto atiende
Librar tu aroma que ligero asciende
Oloroso vergel de amor asiento,
Nadar en luz y ver, pues Dios lo quiso,
Arriba un cielo, abajo un paraíso.»

En tot això, el globo, en lloc de pujar, es decantà una mica, i caigué damunt el «tendido». Monsieur Arban, que estava molt nerviós, llançà a terra

alguns objectes que duia en la panera, i l'aparell s'aixecà altre cop. Però tot seguit tornà a baixar: estigué un moment quiet, tornà a alçar-se, i per fi, sortint de la plaça, va tornar a caure a fora, cap allà el Portal de Don Carles.

Ací va començar el drama. La gent, que sortia corrent de la plaça, afegida a la que hi havia als voltants, va acudir allà on es trobava el globo, cridant, insensatament, «covard!», «covard!». La multitud va palesar, una vegada més, de no tenir cor. El pobre «missiu Arban», en un català xapurat de francès, intentava, en va, fer entendre als que cridaven, que el fracàs de la festa no era culpa seva, que el gas tenia poca força, que el vent era contrari... Tot era en va. El poble,

despiatadament, el tractava de covard, i algú fins va cridar «cremem-li la bomba!».

La cosa s'anava posant seriosa. El francès, acabada la paciència, congestionat d'ira, va fer un va-i-tot. Agafà per la cintura la seva muller, que romania, toda espantada, en la cistella, i la diposità a terra, mentre ell ocupava el seu lloc. «Deixeu anar!» digué imperiós. I aleshores el globo alleugerit considerablement de pes, donà una violenta estrabada i s'alçà com un coet, en rapidesa espantosa.

Als pocs moments, era un petit punt dalt dels núvols, que anà estumant-se,

mar endins. El poble, satisfet, se n'anà. I a terra, plorant, preveient la catàstrofe, quedà una dona jove...

Passaren les hores. Aquell vespre, a Barcelona, no es parlava d'altra cosa. Va sortir un vaporet, que ja estava preparat, puix M. Arban havia promès quinze duros a l'embarcació que el salvés si queia a l'aigua, i no va trobar res. De Mataró arribà la nova que a primeres hores de la nit havia estat vist el globo damunt del mar. I aleshores el públic va començar a sentir remordiments. «Pobre home! —deia la gent—. S'ha aixecat sense abric, sense brúixola, sense un mos de pa...»

A l'endemà, en no tenir-se'n notícies, la impressió de la tragèdia va planar damunt Barcelona. I passaren dies i mesos, i de M. Arban i de l'aparell no se'n sabé res més...

El públic, inhumà, havia fet una nova víctima. A Barcelona, una pobre «madame», mancada de recursos, visqué com va poder, treballant en mil oficis. I el 1900, hom sap que demanava almoïna...

En escriure aquestes ratlles sobre un fet oblidat, havem volgut retre un modest homenatge a la víctima immolada a la irreflexió d'un poble...

La Lliga, l'Esquerra i el poble

INTROITO

Hem de tornar a parlar de la Lliga. Cal parlar-ne, per tal que el poble, l'honorat poble de Catalunya, sàpiga quina mena de gent cerca el seu vot. Cal parlar-ne, per a posar al descobert les males arts, la hipocresia, les maniobres tèrboles dels més poderosos enemics de la República i de l'autonomia. Avui, sense ordre ni concert, els parlarem de com la Lliga prepara les eleccions. Que vegin, els bons lectors, com les gasta l'adversari, per tal que adopti la pertinent actitud de defensa.

I encara, amb més catxassa, en parlarem un altre dia.

EL BISBE, PRESIDENT DE MESA

Així, tal com sona. El Dr. Irurita, bisbe de Barcelona, ha resultat elegit, per atzar, per presidir un col·legi electoral. I, com que la llei mana, li fou tramès el nomenament oficial. En rebre's aquest document en el bisbat, tota aquella colla de panxes contentes va esclatar en protestes.

—Això és una maniobra de l'Esquerra!

—Això és una jugada de l'alcalde!

I el bisbe, oblidant que tots els ciutadans tenen l'obligació de complir els deures que la llei els mana, declarà formalment que «no hi aniria, passés el que passés». I va afegir:

—Si em posen una penyora, la pagaré.

—Ho creiem. No li vindrà pas d'aquí. Són els capellans de poblet, els humils, els que passen gana.

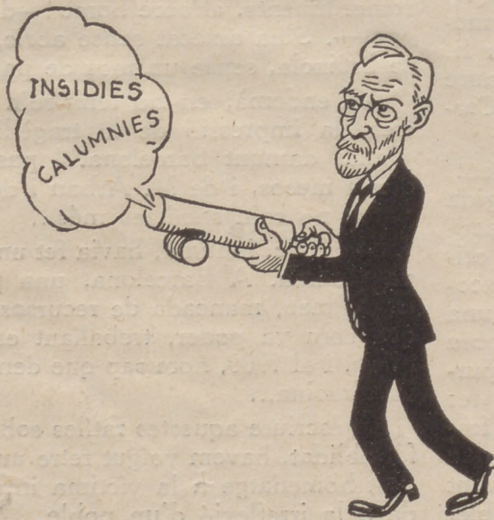
Un canonge va anar a la Junta del Cens a exposar el cas. I va ésser atès. El Dr. Irurita s'ha estalviat una penyora.

En canvi, són nombrosos els capellans que presidiran mesa...

LES SENYORASSES «ADJUNTES»

Enmig dels presidents i adjunts de mesa, nomenats per la Junta del Cens, hi figuren, tal com la llei actual mana, nombroses dones.

I ací és presenta un cas eloqüent.

Les dones treballadores, de famílies treballadores en la seva majoria, han renunciat a dit càrrec per raons força comprensibles.

En canvi, de les designades pertanyents a la classe rica («ni una no ha renunciat»), ans al contrari, joioses han anat a assabentar-se de quines són llurs obligacions. ¿Goig de complir un deure cívic? No, res d'això. Joia de poder contribuir a la victòria de les dretes...

Dona d'esquerra: has de vigilar aquestes senyorasses que figuraran en les meses. Et posaran tota mena d'entrebancs per tal que no votis. Et voldran fer exhibir papers i més papers, car porten la lliçó ben apresada...

Respon com calgui, sense por, que el poble t'ajudarà a fer respectar els teus drets.

UNA DADA ELOQUENT

Les esquerres han descuidat la preparació electoral. Es dolorós haver-ho de reconèixer, però és així.

Hem estat, a tall de senzills curiosos, a les oficines de la Junta Municipal del Cens. Estaven plenes de gent que anava a fer-hi consultes, a comprovar la seva presència a les llistes. Per cada cinc consultants, quatre feien farum de dretes.

—Sempre és així—ens explicava, amablement, un empleat—. Són les dretes les que més s'interessen pel vot. La majoria de les consultes corresponen a barris rics. Dels districtes humils en vénen poques...

I, tot seguit, ens ensenya un capellà, magre, baixet, malcarat...

—Veu aquest capellà? Ja fa un grapat de dies que ve i es passa aquí mig matí. Porta cada dia una llarga llista... de dones!

(Rigurosament històric).

LA CONQUISTA DE LES PORTERES

Les porteres — i els porters — de Barcelona s'han convertit, d'una manera inconscient, la majoria de les vegades en poderosos auxiliars de la Lliga.

Vegeu com ha estat aconseguit aquest resultat. Agents especials de la Lliga han anat, des de fa temps, recorrent les porteries.

—Déu vos guard — fan, com aquell que no vol la cosa—. Veníem a oferir-li la manera de guanyar, honorablement, dos duros.

—Vostè dirà.

—Senzillament: que ens digui, per una estadística que fem, quines són les idees polítiques de cada veí.

—Ai, jo que sé.

—Vol dir? Li donarem deu pessetes. Faci memòria... ¿Qui hi viu al principal?

—El senyor Tal. Aquest sí que sé el que és. Està subscrit a «La Veu»...

—No ens interessa. I al primer?

—Aquests tenen «El Diluvi»...

—No farem res. I al segon?

Així segueixen les preguntes, hàbils i tendencioses, i en anar-se'n, els visitants s'emporten les dades que els interessa.

Caldrà vigilar-la aquesta maniobra. Caldrà fer entendre als porters que la seva missió és ésser discret i no ficar-se en aventures i dir-los el que fa el cas, per tal que aquests agents tinguin la rebuda que es mereixen...

ELS AGENTS DE BARRI

En primer lloc organitzaren la propaganda per barris. Si fer propaganda consistís a trametre circulars, candidatures i opuscles, no hi tindríem res a dir. Tothom té dret a escampar els seus ideals. Però la propaganda per barris, organitzada enguany per la Lliga, és una altra cosa molt diferent. És la coacció diària, persistent, incessant. Veureu en què consisteix:

De cada llista de secció, a la Lliga n'esculleixen un home, addicte seu. Aquest votant procuren que tingui establiment públic — bar, drogueria, taverna, forn —, i li encomanen que cada dia, en totes les ocasions, parli als seus parroquians de les excel·lèn-

poble davant les eleccions

ELS «VISITADORS»

Vénen, després, els que ells en diuen «visitadors». N'hi ha dels dos sexes, i sempre van per parelles. Cada veí, assenyalat ja prèviament pels agents de barri com a dubtós, rep la visita de dos senyors o dues senyores, segons els casos.

Un cop rebuts, el primer que fan és comprovar els informes que porten, preguntant, després de les salutacions de rigor, a quin diari estan subscriptes els estadants del pis. Naturalment, que si diuen que tenen «La Humanitat» o «El Diluvio» no hi ha res a fer. Una excusa, i al carrer. Però si resulta que tenen «La Vanguardia», «Diari de Barcelona», «El Matí» o algun altre independent d'aquesta mena, aleshores, ai, fillets! la tasca catequística comença amb tota intensitat.

Que si l'Esquerra ens porta a la perdició. Que si el regidor tal és això i allò. No en volgueu més de calúmnies per acabar recomanant la candidatura de la Lliga!

Es clar que més d'un cop surten de no molt bona manera, però, què hi farem! Per això cobren. El més corrent és que aconseguixin el seu propòsit. En el cas menys favorable, sembren la mala llavor del dubte. I, amatents, s'ofereixen al veí o veïna que en fa cas, a mirar si són al cens, a dir-los on han de votar i a portar-los a casa les candidatures.

Cal estar previngut, bon ciutadà, contra aquestes visites. Pensa que aniran a casa teva a les hores en que tu, absent, guanyes el pa per als teus, per tal de sembrar la mala llavor i atemptar contra les teves conviccions. Has d'estar previngut i sense miraments, fer que rodolin escales avall aquests emissaris dels enemics de Catalunya...

Tenir contemplacions, pensa-ho bé, ciutadà, ens està donant uns resultats deplorables.

50.000 VOTS DE DONES

A la Lliga diuen, i no se n'amauguen, que guanyaran en el districte primer, segon, tercer i octau, amb tota seguretat. I que la balançada de vots dels altres, tractant-se de llista única, els faran guanyar les minories.

«De les 570.569 dones que figuren en el cens, 50.000 les tenim segures. I aquestes ens faran guanyar l'elecció. Per a nosaltres, els homes, enguany no tenen tanta importància.»

Això, naturalment, es refereix a les ajornades eleccions municipals. Però pot repetir-se per a les de diputats a les Corts de la República...

UN CANDIDAT SELECTE

Així que s'ha assenyalat la data de les eleccions municipals, ha corregut la nova d'un possible candidat, el nom del qual corre de boca en boca com volent copsar la sensació que fa al pú-

blic i, sobretot, als probables electors i electores.

Es clar que el nom és d'una alta personalitat política, que ja l'esmentarem, la història del qual en altres temps també correu de boca en boca.

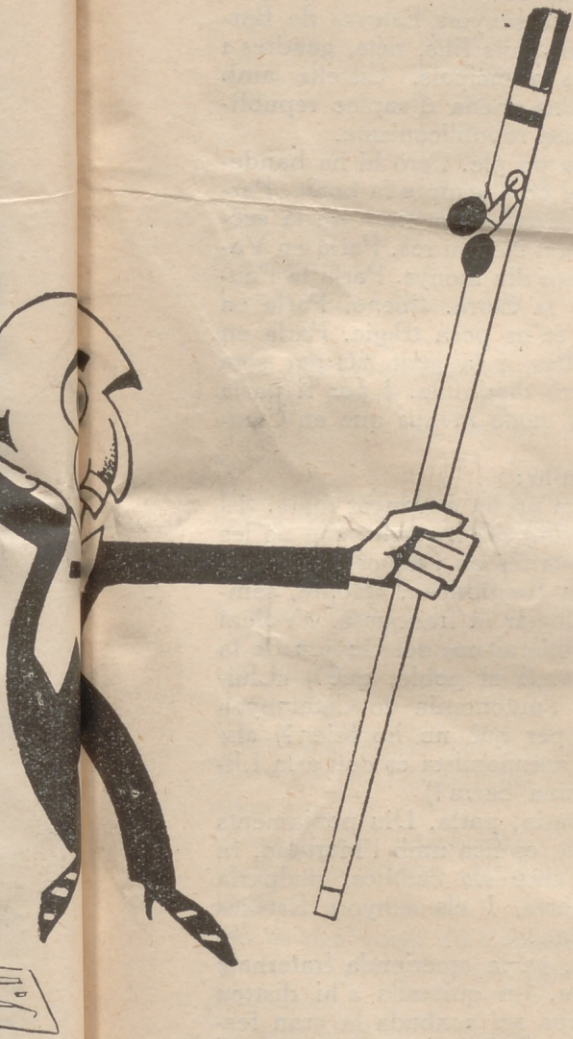
No es veuen la victòria molt segura la «bona» gent de la Lliga. Temen que el poble conservi la memòria i els faci el buit com tantes altres vegades els ho ha vingut fent.

Per això sona el nom d'en Cambó com a candidat per a la cèlebre candidatura de la Lliga. Es clar que a nosaltres aquest nom és com si sentíssim ploure mentre estem sota aixopluc. No serem tan càdids que fem reluir els fets més importants de la seva carrera política i financiera; no parlarem pas de la cèlebre CHADES, del Banc de Barcelona, ni del crac dels suros, com no volem recordar-nos de poc ni de molt de l'ex-ministre monàrquic, ni de la complicitat amb Primo de Rivera, ni del protagonista de l'Assemblea de Parlamentaris de l'any 17. Tot això no interessa al poble, i ca! Han passat els temps que se'ls podia dir «els últims puntals de la monarquia»; ara són republicans de trinca, fermes republicans, i estan disposats al sacrifici per la nació fins a governar, i, amb la seva clara visió política, fer sentir el pes de la seva suficiència (?).

—El poble espera per votar-nos— pensen ells— perquè som la garantia de la pau i del seny.

I és clar: com si quan ells administren la ciutat i tenien ministres al Poder central, l'Ajuntament no s'empenyés, ni hi haguessin conflictes, ni atemptats, ni atracaments!

Però almenys hi havia seny; això sí, aquell seny lliguer que permetia que els convents de Barcelona no paguessin cap tribut municipal. Aquell seny que permetia que el bisbat estés exhimit de tot pagament; i això val molt, quan menys els allibera de les penes eternes de l'infern. Amb menys diners del que representen aquests estalvis al bisbe i als convents, es venen

cies de Lliga Catalana. Però més que cantar aquestes excel·lències, el que fan els agents de barri de la Lliga és malparlar a tothora, davant la clientela, de l'Esquerra Republicana de Catalunya. Tots els llocs comuns, les calúmnies, les infàmies inventades per «La Veu», són llançades un dia i un altre dia, des de darrera el taulell, acompanyades, naturalment, de les obligades recomanacions. Aquesta tasca, que sabem en moltes ocasions, molt pagada amb promeses, fa, feta cada dia, el seu efecte.

Però fan més, encara, els agents de barri. Tenen la missió d'esbrinar, dins de la circumscripció de llur secció electoral, les creences polítiques de cada veí. I així la Lliga sap, a hores d'ara, amb poques probabilitats d'erro, el credo polític de cada habitant del barri, la qual cosa li serveix per a intensificar la propaganda entre els dubtosos.

Ciutadà de Barcelona: quan en un establiment públic, al qual acudeixes, veus que des de darrera el taulell es fa propaganda de la Lliga, o més indirectament, es bescanta i calúmnia l'Esquerra, fes el teu deure. Contesta dignament i deixa d'acudir-hi. Serà la millor resposta a aquests procediments jesuítics. Que els toquin la butxaca és el que més els dol.

Caldrà parlar clar

¿El Govern d'Hitler ha finançat, per a la propaganda del feixisme, uns cinemes de Barcelona?

Ens arriba la nova, d'una manera indirecta, que un senyor alemany, resident a Barcelona que s'ha distingit en aquests darrers temps pel seu furor feixista, s'ha adreçat a una empresa cinematogràfica important, proposant-li «portar diners al negoci», en quantitat respectable, mitjançant la condició que en els seus locals fossin exhibides pel·lícules de propaganda italiana. Està clar que no podem assegurar la plena certesa d'aquesta nova, però els indicis que posseïm ens fan creure plenament en la seva autenticitat.

A la fi, els hitlerians farien a Barcelona el que estan fent arreu del món. Un periòdic anglès «To Day's Cinema», seriós i ben informat, publicà la notícia—que ha estat confirmada pel «Times»—de què el govern d'Hitler ha destinat deu milions de lliures esterlines a la compra de sales de cinema a Anglaterra, amb la clàusula que han de fer propaganda del tercer Reich.

El doctor Goebbels, ministre de propaganda del Reich, és el promotor d'aquest plan, que també està donant senyals de vida a França.

«Cinemonde», de París, sospita que la «UFA» ha comprat, per compte del Govern alemany, el cinema Aubert-Palace, de la capital de França.

Aquesta nova pot ésser el fil conductor. Llegim en la premsa de Barcelona que «aquesta temporada, la producció «UFA», sense excepcions, està reservada únicament i exclusivament per als salons Tívoli, Fèmina, Capitol i Catalunya...»

La «UFA», abans, topava amb moltes dificultats per a estrenar a Barcelona la seva producció...

Ens temem que no trigarem gaire a veure fer l'apologia del feixisme en certs cinemes de Barcelona...

butlles i es diuen misses per a la salvació de les ànimes.

El nom d'en Francisquet Cambó i els seus milions a la candidatura de la Lliga representarà tot això, i als obrers de Barcelona ens interessa molt que algú vetlli per la vostra ànima, perquè el que és a nosaltres ens manca temps per preocupar-nos-en.

I LES ESQUERRES, QUE?

No ens afalaga gaire el dir-ho, però tampoc no en sentim vergonya. Les esquerres no han fet exhibició d'organització. Potser hauria calgut preocupar-se'n més, però no ens dol discrepar, en absolut, dels jesuítics procediments de la Lliga.

Per a triomfar, a les esquerres no els cal emprar tàctiques subterrànies. En tenen prou amb la convicció del poble. En tenen prou amb el sentiment popular, ben clarament manifestat tantes vegades. Que no es facin il·lusions les dretes: totes les seves males arts seran debades. El poble de Catalunya sap a bastament el que pot esperar-ne de la Lliga, del seu mètode i dels seus homes. I sap el que deu als homes de l'Esquerra: la República i l'Autonomia. No res més que això!

Però tampoc el poble de Catalunya no ha de deixar que la Lliga, burlant-se de la seva voluntat, atropellant tots els drets, invadint el sagrat de la llar domèstica, porti la llavor dolenta on li convé que germi. Això no ha de consentir-ho.

I per a evitar aquestes coaccions indignes, aquestes imposicions absurdes, aquesta persistència molesta, ha d'emprar tots els mitjans.

—Saps en Tomàs? Desesperat, a fet un cop de cap.

—S'ha suïcidat?

No. S'ha posat a treballar, el pobre!

LA SORTIJA DE TERRAMAR

EL POBLE NO HI ERA

Autòdrom de Terramar. S'hi apleguen tots els senyors Esteves de Barcelona, amb llurs fills, néts, gendres i dependents principals. Cistells amb viandes. Una mena d'«aplec republicano», sense republicanisme.

No hi ha un ple. Però hi ha banderes, la qual cosa sempre fa bonic. Parla el noi Carreres, en nom de la secció «escolar». No diu res. Parla en Valentí. Encara diu menys. Parla la Pauleta Pi de la Serra. Bueno. Parla en Casabó, i se'n posa tràgic. Parla en Trias de Bes, i la gent riu per sota el nas, però dissimula. I per fi parla en Cambó, *nada menus* que en Cambó...

Escoltem-lo:

«La Lliga no ha enganyat mai». (El cap ens roda.) «Jo no retiro cap de les paraules escrites en articles meus d'abans de la República». (Home, sempre és d'elogiar la franquesa. «Volem infuir i apoderar-nos del Govern de la República». (I el poble, què?) «Lluitarem per l'autonomia de Catalunya» (I abans, per què no ho feien?) «El sentiment autonomista es deu a la Lliga...») (Quina barra!)

Parla, parla, parla. Diu penjaments de l'Azaña, es fica amb l'Hurtado, fa equilibris amb els catòlics, malparla de l'Esquerra. I els senyors Esteves l'ovacionen...

Després, ve la «merienda fraternal» i la sortija. La quitxalla s'hi distreu molt. I heus ací acabada la gran festassa. Ah! Cal dir-ho. El poble, el veritable poble, el que treballa i lluita no es veié enlloc. No hi era.

PUTXINEL·LIS A LA FALÇ

A «La Falç», cada diumenge a la tarda hi ha titelles, cosa que ens sembla molt adequada.

El dia del míting a Gràcia, uns joves de «La Falç» anaven, molt atrafegats, d'una banda a l'altra del teatre.

—Què deuen fer?—preguntà un dels molts tafaners que assisteixen a l'acte.

—Deuen repartir invitacions per als putxinel·lis d'avui! —respongué un altre...

LA INFLUENCIA DE LA «F. C. E. LL.»

Ha quedat constituïda la «Federació catalana d'ensenyament lliure», entitat destinada a entrebancar el compliment de la llei de congregacions religioses. I en una circular que ha adreçat als pares de família i als centres d'ensenyament cavernícola, diu així:

«Les seves oficines, els seus juristes, la seva bona relació amb la premsa, i fins la simpatia de molts parlamentaris, estaran a disposició de totes les entitats que actuïn amb aquestes finalitats.»

Caldria aclarir-ho això de les bones relacions amb la premsa!

Que és molt fàcil equivocar-se.

Els Quatre Mosqueters

D'Artagnan	Senyor Lluhí
Athos... ..	» Comas
Aramis	» Xirau
Porthos	» Tarradelles
Criats :	
Grimaud	Senyor Vilalta
Bazin... ..	» Ventalló
Mosquetón	» Casanelles
La Rochela	Generalitat

D'Artagnan

Vatua l'olla! Ja està fet.

Athos

Hem estat molt impulsius
i volent passar de vius
de l'Esquerra ens han ben tret.

Aramis

Mes comptem amb «L'Opinió»,
que és paper de molta fulla,
i, creieu-mè, farem bulla
i els serem una estorsió.

Porthos

¿On seran doncs les mamelles
que alimentin la campanya?

D'Artagnan

Tens més soques que una canya;
Ets un suro, Tarradelles!

Athos

Mes no saps, malabarista,
quines són nostres vedelles?

Aramis

No és pas ningú en Casanelles!
Tens, renoi, molt poca vista.

D'Artagnan

Ja sabem, Porthos amic,
que sols ta figura guanya.
Amb el temps i un xic de manya
podràs semblar-te amb en Pic.

Aramis

Ja tenim els tres minyons
per a fer-nos companyia:
en Bazín (de sagristia)
i en Grimaud (per mil raons).
Mosqueton (que dona peles)
tindrà més categoria,
(puix no fes la tonteria
de deixar-nos «a dos velas»).

D'Artagnan

Amb l'ajuda de vosaltres
jo vull prendre «La Rochela»,
i m'hi jugo mitja pela
que guanyarem a n'els altres.
Hem de fer-nos generals!

Athos

On està, doncs, la soldada?

Porthos

Portaré jo la mainada,
que tinc ballant a «La Falç».

Athos

Què en farem de la quitxalla?

Aramis

No siguis tan caganer;
els farem cridà al carrer
i xisclar com una malla.

D'Artagnan

Em sembla que ens enredem
i entre tots m'heu embarcat;

sens soldada l'hem dinyat.
No sé pas com ho farem!
Per guanyar aquesta guerra
ens precisa molta gent
que ens empenyi de valent,
i no anem, de nas, per terra.

Athos

Certament, hi han rabassaires
que defensen des d'allà,
i, els de «Estat Català»
que no són, ni pocs ni gaires.

Porthos

Permeteu-me un sol moment;
sóc més llarg del que us penseu,
encara que a l'Ateneu
em tingueu per un ximplet.
Jo sóc guapo, xarmant, fi.

Aramis

Amb què surt aquest tontet!

Porthos

¿Què saps tu, pobre xanguet,
de les coses que haig de dir?

D'Artagnan

Veiem si calleu d'un cop,
i s'explica l'home gran;
potser sigui important
i sa idea sigui un brot.
Continua, doncs, fill meu;
jo t'escolto, Tarradelles.

Porthos

¿No heu pensat amb les femelles
que em volten per tot arreu?
Doncs penseu que si hi aneu
a l'assalt de «La Rochela»
hi vindran, amb «francachela»,
tot votant, darrera meu.

D'Artagnan

Tens raó, noi maco; vina,
et mereixes que t'abraci,
(qui tingui feina la faci;
ja veig jo clara la mina).
Amb el remat de «La Falç»
i aqueixes noies tan quilles,
un boig ens ha fet les bitlles
que ens portaran a l'assalt.
Les eleccions guanyarem,
puig les dones voten ara,
(encara que tinguin tara);
i entre tots triomfarem.
Preparem-nos, Tarradelles;
hem de lluir les etxures
i exhibir nostres figures
per engrescar les femelles.
Assaltem a «La Rochela»;
hi serem, allí, de peus.
Animeu-vos tots, fills meus;
hem d'anar cap a la guerra!

PIM-PAM-PUM.

INTOLERABLE

Els patrons tenen una llista negra

Un diari de l'errassa parla de les engúnies d'un xicot, bon treballador, que no troba feina i que, a la fi, acudeix a un parent que li promet fer impossibles per tal de col·locar-lo.

Y diu així:

«Han passat alguns dies i... torna a saber com va la tramitació de la seva «crisi». El parent el rep capcot i li contessa que: —No hi ha res a fer. L'organització patronal el té fixat a la «llista negra». Tot és inútil! — li va dir amb molta reserva i ben confidencialment, un fabricant que és un íntim amic. —Si no hagués estat això, ja era cosa feta. Però, ara — repeteixo— no hi ha res a fer!

Què ha fet ell perquè el tinguin a la «llista negra»?

Oh, ell és un mal xicot! Va demanar amb tota cordialitat, el compliment de les Bases de l'reball, i no es compliren; repetí la demanda i no hi hagué ni resposta. Es valgué de les forces legals i fou injustament acomiadat. Reclamà als organismes oficials, davant d'aquest atropell, i aquests fallaren en justícia a favor d'aquest company treballador.

El burgès, davant aquest fall, va sortir-se de fogó i ha posat en joc tota la seva influència capitalista. És un «senyor» de l'«olla», un actiu militant de la «Lliga» i els patrons tots li han fet costat. Avui el nostre company és a la «llista negra», per haver exigit el compliment d'un contracte col·lectiu que és llei. Veritablement, és un mal xicot, s'ho mereix!

Heus ací un tema a propòsit perquè les nostres autoritats hi diguin alguna cosa.

Ja que potser haurà arribat l'hora de posar-hi alguns patrons a la «llista negra».

—Au, vé! Fica't allí on et demanin! I deixa'm fer.

CARTES DE FORA

ALS NOSTRES AMICS FORANS

Us preguem que ens envieu nota de tots els atropellaments, de totes les injustícies, de totes les bretolades que contra la República maquinin la gent de dretes, els cacics d'ahir que volen seguir essent cacics avui. Cal no silenciar l'obra criminal d'aquesta gent, cal donar-hi una publicitat aterradora.

Les pàgines de LA CAMPANA DE GRACIA estaran obertes a totes les vostres veus de protesta. Contra el propietari feudal, contra el capellà facciós, contra l'innoble camic, llanceu la vostra veu acusadora i justiciera.

Granollers

I NO SE'N VAN!

«Ensenyament laic!», màgica frase que exhalaren tots els cors després de les jornades del 14 d'abril!

Llei de Congregacions! La llei que tots els espanyols i catalans esperàvem.

A la fi, després d'una aferrissada lluita a les Corts espanyoles s'aprovà aquesta llei; quan tots creïem veure per sempre separats de les nostres aules aquells ocellots negres, vertaders corruptors de menors, que treballaven per esfosquir el pensar de l'infant, que el veien sotmetre a la seva voluntat per mitjà de l'espant i treballaven en la seva ment tendra i inconscient per fer d'aquell futur home un esclau seu, ens convencem que no es mouen; sols canvien de lloc: els d'un poble van a l'altre; alguns de Companyies estrangeres han mar-

xat; als d'aquí, qui els treu de la menjadora? Per ara, ningú.

A Granollers exercien, abans, els «benemèritos hermanos de S. Juan de la Salle». Els escàndols que promegueren en el transcurs del seu feude aquí són una vergonya per la ciutat. Ells feren empresonar un mestre laic que vivia aquí sols perquè tenia un gran nombre d'infants, i això perjudicava els seus interessos. La persecució contra el mestre Antoni Espi, fundador dels col·legis nous, fou una vergonya. Els alumnes que tingueren, que més tard s'han sabut desfer de les cadenes del clericalisme, i jo en sóc un, saben les coses que passaven en aquella casa.

Després de fora aquests, veiem, i consti que no ens sorprèn, l'edifici ocupat per uns altres escarbats negres que burlant-se de les lleis laiques de la Constitució espanyola i de l'Estatut interior de Catalunya, celebren missa en el col·legi assistint-hi els

alumnes. Resen cinc o sis vegades al dia i descuiden altres coses essencials per a l'educació dels joves a ells confiats i inculquen en aquests doctrines que faran de l'infant un home incapaç de fer res sense consultar-ho al seu confessor.

Les autoritats locals veuen això impassiblement, com veuen totes les coses que van contra la crosta.

Els ciutadans granollerins que vulguin desfer la maledicció que pesa sobre la ciutat, llançada per Ventura Gassol — (Granollers, terra maleïda de cacics)—han de tenir en compte amb els homes que votaran en les pròximes eleccions. No voteu els que no diuen res davant dels mancaments fets a la República pels mestres dels futurs cacics granollerins.

J. PUJOL.

Sant Adrià de Besòs

EL GUARDAPOLS

Fan l'efecte els mots preliminars d'aquestes ratlles que anem a fer l'apologia i a glossar el significat, el perquè serveixen i la finalitat dels guardapols. I no és així. En posar aquest titular tan poc... modest, o millor dit, massa modest—ens agraden molt les coses intrincades—ha estat per dir que un guardapols pot servir de tapadora per a un ésser *marista*, que és el mateix que dir *jesuïta*. I molts guardapols, per tapar molts més maristes.

I efectivament, així és.

Els veïns de la població saben que Sant Adrià «gaudeix» una escola marista on «hermanos» maristes ensenyaven a una colla de nois que en direm de casa bona. Avui, però, malgrat existir l'edifici, i malgrat seguir ensenyant-s'hi una colla de nois que els seguirem anomenant de casa bona, els maristes ja no hi són. A ells han succeït *ells* vestits com les persones honrades i treballadores, i amb guardapols al damunt...

Els veïns de Sant Adrià, després d'aquesta feta odien com ningú no es pot imaginar, els guardapols... però els guardapols aquells!

Bon vent i barca nova!

Sembla talment que aquesta exclamació ressoni per tota la barriada de Font i Vinyals davant la notícia de que els «misioneros» que havien acampat en ella marxen vers altres llocs que els resultin més beneficiosos.

Hom, però, no crida l'«Al·leluia» fins

—I què farem, si no trobem contracte?

—Haurem d'oferir-nos a en Cambó per actuar en un míting de la Lliga!

«S'ataca tant l'Esquerra que ja seria difícil tractar de defensar-se i donar explicacions a tots els enemics de dreta, centre i esquerra. Es diu de les divisions de l'Esquerra i no tenen en compte que l'Esquerra queda més forta amb aquestes mutilacions que són com l'esporgada que fa el pagès a l'arbre perquè aquest floreixi amb més vigor i les fruites siguin més substancioses».

—Ventura Gassol.

que la capella, la campana i els missioners estiguin fora.

Es per un d'aquells casos que resulta que fan com aquell que se'n va... però torna.

* * *

Ell els cria i ells s'ajunten.

Magnífic! Radicals, extrema esquerrans i aliancers units, segons ells mateixos diran, per combatre l'Esquerra, la Lliga i les Dretes.

Comentari? Repetim la primera frase... i després els fets diran—ara també han dit ja prou.

* * *

I finalment adreçem una salutació a «El Poble», periòdic badaloní d'Esquerra que ha creat en llurs pàgines una secció per a Sant Adrià.

J. GRAU.

Bisbal del Penadés

UN ACTE FEIXISTA

Dies passats, els elements feixistes locals organitzaren un acte de propaganda agrícola, en l'anunci del qual deien que no volien fer cap mena de política perquè aquesta no els interessava i que els repugnava la lluita de classes.

Es celebrà l'acte en el seu local social, situat en un recó de l'església, i dir acte no fou altra cosa que un acte purament polític, però de la política més baixa i barroera i tot baix un doble sentit del que havia estat anunciat.

A l'hora assenyalada i davant d'unes 40 persones que entraven i sortien amb un somriure als llavis, uns de satisfacció i altres de fàstic, el senyor Roig i Raspall féu ús de la paraula entrebancant-se amb els problemes agrícoles individuals per a dissimular la propaganda feixista.

Seguidament parlà el líder feixista local, que presidia l'acte, i amb una exaltació violenta i grotesca es va ficar descaradament amb la política local, amb els problemes socials i econòmics, i finalment entre groller i obcecat es fiçà amb el problema moral que acabà com acaba sempre, segons ells. Que la seva és la única.

I com que en el local ja quasi no hi quedava ningú, va cloure l'acte, satisfet i convençut que havia conquistat unes quantes indulgències més per a conquerir la glòria del cel.

Que hi tornin!

Però nosaltres, els joves, a qui anava dirigit principalment l'anunci de l'acte, tenim ja un concepte format, més humanísim i digne dels problemes polítics, socials, econòmics i morals, i per això en aquest terreny el líder feixista no hi té res a fer, i molt menys ara que a Alemanya ho fan tan malament i tan cruelment per a donar exemple.

PERE CAÑELLAS

«Volem una Catalunya lliure i avançada a tots els avantatges del món. Una Catalunya gran i esplendorosa que reculli tota l'esperança de les necessitats del poble. No sentim cap odi ni menyspreu pels altres pobles ibèrics, malgrat haver-ne rebut forts greuges.

Aquest és el sentit del nostre nacionalisme.» — Dencàs.

Mafaró

ENCARA ES TOLERAT MUÑOZ SECA

La premsa se n'ha oït i el poble ho comenta. El fet palesa la gosadia de la nostra gent de dreta.

Heus ací com ho comenta «Llibertat»:

«Hom sap que al Tiburon darrerament hi ha actuat una companyia castellana, l'actuació de la qual mereix aplaudiments generals.

El que hom no sap és com a darrera hora es canvià el programa i en lloc de posar una obra d'un autor digne es posà el «Jabalí» del monàrquic Muñoz Seca.

Nosaltres que no creiem amb aquests mites de la bona fe que tant s'estilen ara, sabem que l'empresa del Tiburón fou requerida, i aquesta acceptà, per elements monàrquics prou coneguts perquè representés l'obra de l'odiós autor castellà.»

Figueres

ELS FIGUERENCS NO ESTAN DE SORT

Així ho diu «Empordà Federal» referint-se a l'afer del castell. Reproduïm les paraules:

«Els figuerencs no estan de sort. Més ben dit: no es mereixen el tracte d'escarcellers que des de fa un grapat d'anys hom vol inflingir-los i que els cau tan bé com a una gàbia l'estàtua de la Llibertat.

Figueres, la ciutat clara, franca i cordial, d'amples horitzons esbandits constantment pel buf de la tramuntana, ho pot ésser tot menys una presó. Hi ha poblacions d'aire vetust i greu, de carrers entaforats en la penombra i recons ombrius, en les quals les reixes no sorprenen, siguin de presó o de convent, i no costa gaire d'endevinar, en la quietud somorta, la remor de cadenes, d'empresonats o de penitents. Es clar que aquesta és una visió romàntica i endarrerida, si es té en compte el modern sistema penitenciari. Tampoc no es creu ara en bruixes i fantasmes i hom no estranyaria de veure-les aparèixer en determinats tocos de les ciutats velles.

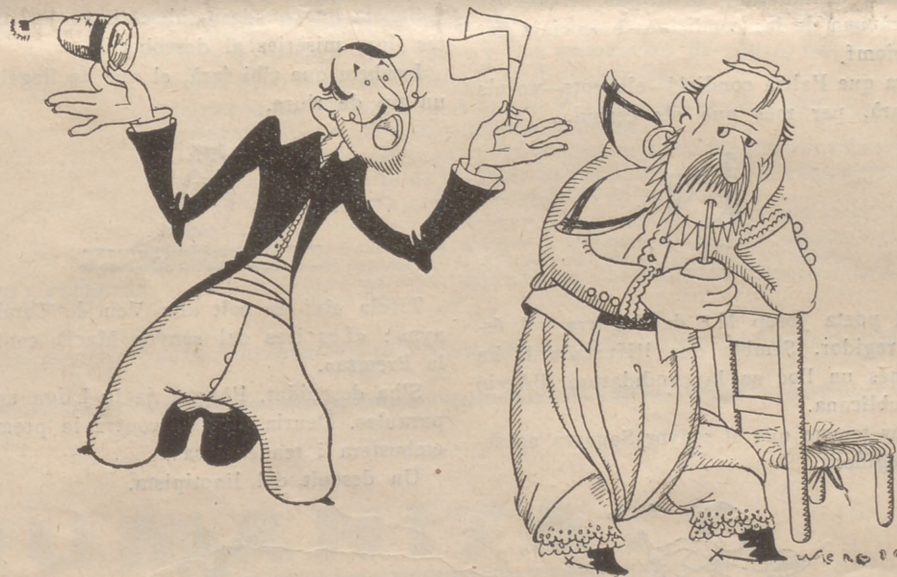
Però a Figueres, el palau del vent, la ciutat neta i lluminosa, en la qual una

taca al vestit es veu més que en cap altre lloc, terra de llibertats i bressol d'homes com Monturiol, Abdon Terrades, Pep Ventura...!

La culpa la té el castell, aquella immensa fortalesa de Sant Ferran, un temps inexpugnable, que tenia la missió de barrar el pas a les invasions foranes i que per ironies de la història no ha pogut servir més que de presó. Primerament, d'Alvarez de Castro, el foll defensor de Girona; després, per obra i gràcia de la monarquia, de la població penal dels presidis africans; ara, sota el signe de república i autonomia, amenaçat de convertir-se en dipòsit, viver i canyet de ganduls, invertits i tota la profusa fauna del «campi qui pugui» de la Cort dels miracles.

Per a consoli i tranquil·litat dels figuerencs se'ls diu que l'adaptació del castell com asil d'indesitjables és una cosa interina. Ja sabem, però com en aquest país, per la influència dels nostres veïns de terres ponentines, per no usar la frase impròpia de *més enllà de l'Ere*, les interinitats tenen una inestimable i mai prou lloada tendència a eternitzar-se. No seria res d'estrany doncs, que el castell de Figueres, que és com si diguéssim el llindar de França, es convertís amb el temps en una ciutat universitària del vici amb antenes aptes per a rebre i trametre el *dernier cri* de la galloferia mundial i que, com es temen amb raó els figuerencs, a l'entorn i a redós d'aquest laboratori experimental es formés i pul·lulés una tèrbola població sobrevinguda que canviés com per miracle la simpàtica fesomia de la capital empordanesa.

Si hom necessita camps de concentració, potser caldria adreçar l'esguard fora de Catalunya, puix ací no hi caben ni convenen. Tal vegada en els camps murcians, que l'emigració ha deixat deserts, a la vora del riu Segura i als paradisos inèdits de Cuevas de Vera podrien muntar-se aquestes colònies, amb l'avantatge per a la República i per a la humanitat, de que encarrant les terres abandonades amb els que no reposen rumiant com s'ho faran per viure sense suar, potser s'aconseguiria el doble ideal de riquesa i de redempció.

—«Somos hermanos!»
—«Che! Dejate ya de macanast!»

REPICS

El senyor Sánchez Román—segons ens diu un ocellet que està ben enterat—no va poder formar govern perquè «no podia tolerar catalanes en un gabinet español».

Conseqüència: va haver de tornar-se'n a casa.

¿Quan es convenceran que sense els catalans no es pot fer res?

Homenatges a Malleu... Nomenament de Rato per a un alt càrrec...

¿Es, potser, que l'haver actuat d'anticatalanista en aquells temps del pupisme constitueix un mèrit?

Per fi la justícia entén en les facècies intolerables dels nazis de Barcelona. L'Otto Fucks, i altres, hauran de respondre de l'acusació d'amenaques, coaccions i atropells contra els alemanys que, dignament, s'oposen al predomini de la creu gamma...

Han quedat, doncs, confirmades les acusacions que feiem fa una setmana.

Ja sabem que «El Noticiero» era un diari independent.

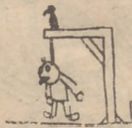
Però que ho fos tant, francament, no ens ho pensàvem l...

(Per a molts, ésser independent és anar contra l'Esquerra.)

Diu el diari d'Acció Catalanista Republicana que aquest partit portarà a la lluita una candidatura «d'altura». Doncs ja tindrà una de les condicions essencials per al triomf.

Ara que l'altra condició—els vots—no els trobarà, per més que els cerqui...

El poeta Josep M.ª de Sagarra vol ésser regidor. Sembla que l'Hurtado li ha promès un lloc en la candidatura d'Acció Republicana.

Ens temem que el senyor Sagarra no serà regidor...

Ha complert l'any de la mort sobtada de Carmen de Burgos. Un diari de Madrid reproduceix les darreres declaracions fetes per dita escriptora.

«Crec perillós—va dir—el vot femení en aquests moments, en veure la inconsciència de les beates i la manca de bon sentit que suposa no veure els avantatges que per a Espanya té la República sobre l'absurda monarquia borbònica, i no saber agrair el que la República hagi fet més per la dona en un any que la monarquia en tants segles. Això és culpa que la República deixa actuar massa al seu gust a clericals i monàrquics...»

Tenia força raó la dissortada Colombine.

Una pregunta:

—¿Què en farem de l'ex-comte de Güell i ex-marquès de Comilles?

Perquè tothom diu que a la Lliga no els hi serveix de res...

Aquell monàrquic dictatorial i poeta cursi, senyor Pemán, va escriure, dies passats, en l'àlbum d'un hostel, el següent verset:

*«¡ Que cuando vuelva a comer
al Mesón del Segoviano,
España haya vuelto a ser
aquel pueblo soberano
que conocimos ayer! »*

I ningú no li ha dit res. Si amb aquesta República no hi ha gens de llibertat!

Sabem que està enllestint-se un llibre que es titularà «De pel a pel. La política grotesca»...

Sabem que hi desfilaran uns quants personatges de la política catalana.

Sabem que quedaran despullats, amb totes llurs misèries al descobert...

I sabem que s'hi farà, el que ho llegeixi, un tip de riure.

Titula així un solt «La Veu de Catalunya»: «Les ires del senyor Macià contra la Premsa».

S'ha descuidat, l'òrgan de la Lliga unes paraules. Deuria dir: «...contra la premsa embustera i tendenciosa».

Un descuit del linotipista.

Es queixen, els diaris de la crosta, que enguany al Seminari sols hi estudien 117 minyons.

Nosaltres trobem que en sobren 116.

I en deixem un, perquè en aquest món ha d'haver de tot.

S'havia parlat que farien ministre a l'Anguera de Sojo.

No: si aquests madrilenys, quan es posen a fer broma, són e's amos.

Els hitlerians de Barcelona varen llançar bombes lacrimògenes a l'Ateneu Obrer de Les Corts.

Creiem arribada l'hora de manejar el vit de bou...

A la sortija de Terramar hi prengueren part els pilots de l'Escola d'Aviació de Barcelona senyors Aguilera, Fernández, Carreres i Camarasa.

No varen estar pas a «gran alçària».

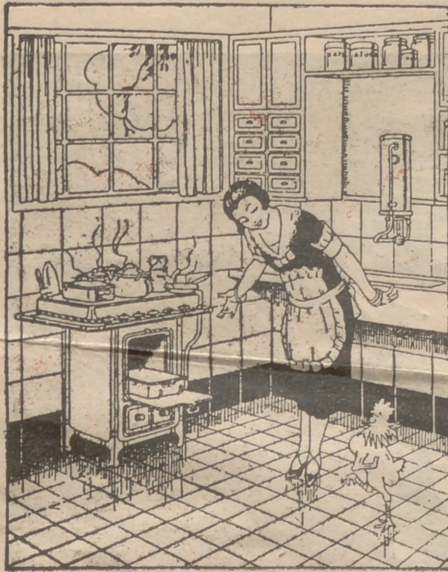

Al «Cine Condal», de Sant Martí, es va fer un vermut d'A. C. R.

I, per tal de fer brometa, els assistents tiraren paquets de patates a la quitxalla! Si ho veu l'Hurtado s'emociona!

CORRESPONDENCIA

Llanut: Està força bé. Ho aprofitarem. Però un xic escursat, eh?—Enric: Posi's tranquil i compri's un ànec.—Un grup d'Esquerra: ¿Ens volen dir de quin poble són? A la lletra s'han descuidat de posar-ho!—F. Pujol: Anirà, com de costum.—E. B.: El mateix li diem.—Un del camp de Tarragona: S'haurà d'arranjar un xic, però es publicarà.—Balot: Bé, sí, bueno, però... i a nosaltres ¿què se'ns en dona?—Amic: Res. Una il·lusió com una altra qualsevol.—Samurai: No, home, no. Està equivocat. El vers no va ni amb rodes.—Idi: Acceptat. Sortirà quan hi càpi-ga.—Pau L.: Perquè es convencí que no ens mou l'enveja, ací van les primeres ratlles del seu vers: «—Tenen els senyors de la Lliga—una memòria molt escassa,—doncs ja no es recorden de quan manaven—i esclavitzaven el poble...» Etc., etc., etc.—J. R.: S'aprofita. Són així, pobres. Què els farem!—N. N.: Al cove, per reaccionari.—D. J.: En parlarem la setmana vinent. I amb molt plaer. El dibuix no pot ésser.—J. Puig: Anirà.

LA
CUINA A GAS
INDISPENSABLE
A TOTA
CASA MODERNA

EXPOSICIÓ I VENDA:

APLICACIONS AL GAS

Avinguda Portal de l'Angel, 20

¡¡Atenció!! Ciutadans: A la
CASA BASTIDA

PASSEIG DE GRACIA, 18

Gran Basar de Sastreria i Camiseria

es ahont podreu vestir amb pocs diners i ben elegants: El sistema de vendre amb poc enguany ens augmenta tan considerablement la venda que ens veiem obligats a fer engrandiments continua ment. Amb els nostres continous viatjes a Paris i Londres estem al corrent de la moda a tot hora.

Gran Liquidació permanent de totes les existències de la temporada pasada.

SECCIO DE SASTRERIA

100.000 Pantalons des de	5 pessetes
100.000 Trajos fets de llana des de	25 "
100.000 Abrics fets de llana des de	25 "
100.000 Impermeables des de	10 "

En la Secció de Mida tenim un gran assortit de gèneres estil Anglès tant per trajos com Abrics a **60, 75 i 95 pts.** els mes superiors

SECCIO DE CAMISERIA

100.000 Calçotets des de	1'95 pts.
100.000 Camises blanques des de	3'95 "
100.000 Camises gran moda	4'95 "
100.000 Païames des de	4'95 "

En la secció de mida tenim grans existències de céfirs, franelles i sedes a preus MES BARATO QUE JO NINGÚ.

En casos d'urgència tenim una secció de confecció Ultra Ràpida que entreguem els encàrrecs a les quatre hores.

Considerant l'ahorro lo més essencial, obsequiem als nostres clients amb Segells d'Estalvi de la Caixa de Pensions per la Vellesa i altres presents a proporció amb l'import de la compra.

NOTA: Els que de fora vulguin servir-se de la nostra casa poden escriure i adjuntant 0'25 pessetes en segells, rebran figurins, mostres i un sistema especial per a pendre les mides amb les instruccions per a rebre l'encàrrec abans dels 5 dies.

VISITEU ELS NOSTRES APARADORS

Llegiu i propagueu

“LA HUMANITAT”

Immillorable informació

Diari modern Catalaniista d'Esquerra

—I què farem, ara?

—Mira. Podem constituir-nos en minoria...